

„The New York Times“ bestselerio „Meilės hipotezė“ autorė

ALI HAZELWOOD

Meilės chemija

Romanas

*Ideali rašytoja, gebanti parodyti, kad
mokslas – velniškai seksualus.*

Jodi Picoult, rašytoja, bestselerių autorė

baltos lankos

Ali Hazelwood

Meilēs chemija

romanas

Iš angļu kalbos vertē Viktorija Uzēlaitē

baltos lankos

1

Antgumburis: nusivylimas

Štai mano mėgstamiausias nuvalkiotas mitas: daktarė Marie Skłodowska-Curie į vestuvių ceremoniją atėjo vilkėdama laboratorinį chalātą.

Tiesą sakant, tai visai šauni istorija. Draugė supažindino mokslininkę su Pierre'u Curie. Šie susidrovėję prisipažino skaitę vienas kito straipsnius ir ėmė flirtuoti prie kolbų su skystu uranu, o po metų jis pasipiršo. Bet Marie ketino Prancūzijoje gyventi tik tol, kol gaus daktaro laipsnį, taigi atstūmė jį ir grįžo į Lenkiją.

Vajė vajė.

Krokvos universitetas, – šios istorijos neigiamas veikėjas, netyčia tapęs Kupidonu, – nedavė Marie dėstytojos darbo, nes ji moteris (šauku, KU). Taip, bjauru, bet tai turėjo ir gerų pasekmių: Marie puolė į dar neradioaktyvų mylinčio Pierre'o glėbį. 1895-aisiais šie du nuostabūs mokslininkai susituokė. Marie tuo metu sunkiai vertėsi, tad vestuvėms nusipirko patogią suknelę, su kuria vėliau galėtų dirbti laboratorijoje. Mano numylėtinė buvo išties praktiška.

Žinoma, peršokę dešimt metų į priekį matome, kad jų gyvenimas nebuvo rožėmis klotas: Pierre'ą suvažinėjo karieta ir Marie liko viena su dviem dukterimis. Atsukę 1906-uosius, sužinosite tikrąją istorijos moralą: nevalia tikėtis, kad mylimas

žmogus visada bus šalia. Jis vienaip ar kitaip pradingęs. Vieną lietingą rytą paslys, nugrius Dofino gatvėje, ir arklių traukiama karieta sutraiskys jam kaukolę. Arba jį pagrobs ateiviai ir jis išskris į Visatos platybes. Arba pasimylės su tavo geriausia drauge likus pusei metų iki vestuvių, todėl būsi priversta atšaukti išskilmę ir prarasi krūvą užstatams sumokėtų pinigų.

Patikėkit, galimybių begalė.

Tiesą sakant, KU nebuvo didžiausias nenaudėlis. Nesupraskite manęs klaidingai: man patinka įsivaizduoti, kaip daktarė Curie įpuola į Krokuvą „Gražios moters“ stiliumi, vilkėdama savo vestuvinę-laboratorinę suknelę, iškėlusiu du Nobelio premijos medalius, ir sušunka: „Jūs padarėt klaidą. *Didžiulę* klaidą.“ Tačiau tikrasis blogiukas, per kurį Marie naktimis raudodavo ir spoksodavo į lubas, buvo netektis. Sielvartas. Žmonių santykiai yra laikinas dalykas. Tikrasis blogiukas buvo meilė: radioizotopas, nuolatinis savaiminis branduolinis skilimas.

Ji ir toliau vaikščios laisvėje nenubausta.

O ar žinote, kuo galima kliautis? Kas per visus tuos metus niekada *niekada* nepaliko daktarės Curie? Smalsumas. Atradimai. Laimėjimai.

Mokslas. *Mokslas* visada yra ten, kur turi būti.

Tad kai NASA man – *man! Bi Kénigsvaser!* – pranešė, kad esu išrinkta vadovauti BLINK, vienam prestižiškiausių neurotechnikos tyrimų projektų, suspiegiau iš džiaugsmo. Spiegiau garsiai savo mažulyčiame belangiam kabinetuke Nacionalinio sveikatos instituto Betesdos studentų miestelyje. Spiegiau dėl to, kad turėsiu kurti įstabią, smegenų veiklą gerinančią technologiją ne kam kitam, o patiems NASA astronautams. Tada prisiminiau, kad sienos plonos kaip tualetinis popierius,

o kaimynas iš kairės kartą jau rašė pareigūnams skundą dėl to, kad be ausinių klausiausi dešimtojo dešimtmečio moteriško alternatyviojo roko. Taigi užsidengiau burną, sukandau delną ir netverdama savo kailyje kiek įmanoma tyliau pastraksėjau aukštyn žemyn.

Turbūt panašiai jautėsi daktarė Curie, kai 1891-ųjų pabaigoje ją pagaliau priėmė į darbą Paryžiaus universitete. Mokslo atradimų pasaulis (tikiuosi, neradioaktyvus) tapo ranka pasiekiamas. Tai buvo didingiausia diena mano gyvenime, taigi nusprendžiau savaitgalį *įspūdingai* atšvęsti. Viskas vyks maždaug taip:

- Pranešiu naujieną trims mylimiausiems bendradarbiams, mes nueisime į mėgstamą barą, išgersime po kelias taures „Citrinos lašų“ ir pakaitomis mėgdžiosime Trevorą, mūsų bjaurų viduramžį bosą, prašantį jo neįsimylėti. (Vyrai akademikai puoselėja daug iliuzijų, žinoma, išskyrus Pierre'ą Curie, šis tikrai nebūtų to daręs.)
- Persidažysiu plaukus iš rožinių į violetinius. (Teks tai daryti namie, nes už jaunosios mokslininkės atlyginimą negaliu sau leisti lankytis salonuose; mano dušas taps panašus į cukraus vatos aparatą arba vienaaragių skerdyklą, bet po nutikimo su meškėnu – patikėkit, apie jį tikrai nenorit žinoti, – šiaip ar taip, nebeatgau siu užstato.)
- Nueisiu į „Victorija's Secret“ ir nusipirksiu žalius apatinius, nesijausdama kalta dėl išlaidų (nors jau daugiau nei metus niekas nematė manęs be drabužių ir, jei bus mano valia, dar daug metų nematys).

- Įsidiėgsiu planą „Nuo sofos iki maratono“ ir pirmą kartą išbėgsiu pabėgioti, tam jau seniai ruošiuosi. (Tada parkėblinsiu namo, keikdamasi dėl per didelę savo ambicijų, ir pakeisiu programą į „Nuo sofos iki 5 km“. Negaliu patikėti, kad kai kurie žmonės *kasdien* sportuoja.)
- Iškepsiu skanėstų Finiui, pagyvenusių kaimynų pagyvenusiam katinui, dažnai užsukančiam pas mane naktipiečių. (Atsidėkodamas jis sudraskė mano mėgstamiausius konversus. Išmintingajai daktarei Curie turbūt labiau patiko šunys.)

Trumpai tariant, jaučiausi kaip devintame danguje. Net nenusiminiau, kai atėjo pirmadienis. Diena slinko įprastai, vyko eksperimentai, laboratorijos susirinkimai, pietums pavalgiau maisto iš „Lean Cuisine“, paskui prie rašomojo stalo iš skardinės gurkšnodama „LaCroix“ gazuotą vandenį tikrinau duomenis. Prieš akis šmėsčiojant BLINK, džiugino net įgriusę dalykai.

Prisipažinsiu: siaubingai jaudinausi. Mažiau nei per pusmetį buvo atmesti keturi stipendijų prašymai ir jau maniau, kad mano karjera sustojo, o gal ir visai baigėsi. Kai Trevoras pasikvietė į kabinetą, man suprakaitavo delnai ir ėmė daužytis širdis. Neabejojau išgirsianti, kad mano metinė sutartis nebebus pratęsta. Pastarieji pora metų gavus daktaro laipsnį toli gražu nebuvo smagūs. Bet tai jau praeitis. Sutartis su NASA – neįtikėtina galimybė padaryti karjerą. Atranka buvo negailastinga, bet įveikiau tokius auksinius berniukus, kaip Džošas Martinas, Henkas Malikas ir netgi bjaurybę Janą Vanderbergą,

su didžiausiu malonumu triuškinantį mano tyrimus. Buvo nuosmukių, net labai daug, bet galiausiai, beveik du dešimtmečius uoliai studijavusi smegenis, gavau darbą vadovauti BLINK projekto neurologijos daliai. Kursiu aparatūrą *astronautams*, kurią jie naudos *kosmose*. Taip ištrūksiu iš lipnių seksistiškų Trevoro gniaužtų. Taip pasirašysiu ilgalaikę sutartį, gausiu nuosavą laboratoriją ir pati darysiu tyrimus. Mano profesiniame gyvenime – atvirai kalbant, jokio kito ir neturiu – įvyks reikšmingas lūžis.

Kelias dienas džiūgavau. Jaučiausi be galo pakiliai. Jaučiausi pakiliai džiaugsminga.

O tada, pirmadienį 16.33, elektroninis paštas pyptelėjęs pranešė, kad atėjo laiškas iš NASA. Perskaičiau pavardę žmogaus, kartu su manimi vadovausiančio BLINK, ir visi tie jausmai išgaravo.

– Prisimeni Levį Vordą?

– *Brennt da etwas?*.. Hm? – Mareikės balsas telefone prikimęs, mieguistas, prislopintas prasto ryšio ir didelio atstumo. – Bi? Čia tu? Kiek dabar valandų?

– Merilande po aštuonių penkiolika... – greitosiomis pabandžiau apskaičiuoti laiko skirtumą. Prieš porą savaičių Reikė buvo Tadžikistane, o dabar... gal Portugalijoje? – Pas tave antra nakties.

Reikė stenėjo, niurzgėjo, aimanavo ir leido visokius kitokius garsus. Tie garsai man buvo gerai pažįstami, nes kartu praleidome pirmus du savo gyvenimo dešimtmečius. Sėdėjau atsirėmusi sofoje, ir ji paklausė:

– Kas mirė?

– Niekas nemirė. Na, žinoma, *kažkas* mirė, bet ne iš mūsų pažįstamų. Tu tikrai miegojai? Gal sergi? Ar man atskristi pas tave?

Nuoširdžiai susirūpinau, kad mano sesuo nešoka klube, nuoga neplaukioja Viduržemio jūroje ar nesiautėja su raganiais, gyvenančiais Pirėnų pusiasalio giriose. Naktimis miegoti jai nebūdinga.

– Ne. Vėl baigėsi pinigai. – Ji nusižiovavo. – Dienomis mokau turtingus, išlepintus portugalų vaikus, kad susitaupyčiau pinigų skrydžiui į Norvegiją.

Nevertėjo klausti, kodėl ji pasirinko Norvegiją. Žinojau, ką atsakys Reikė: „O kodėl ne?“ Taigi tik pasiūliau:

– Gal pervesti tau pinigų?

Nebuvau turtuolė, ypač po šventinio savaitgalio (pasirodo, per anksti apsidžiaugiau), bet galėjau duoti jai kelis dolerius, tik paskui turėčiau smarkiai pasispausti. Porą dienų nevalgyti.

– Ne, tų vaikiščių tėvai gerai moka. Klausyk, Bi, vakar dvylikametis bandė paliesti man krūtį.

– Bjauru. Ką darei?

– Žinoma, pagrasinau nupjauti pirštus. Tai kokia proga mane taip žiauriai pažadina?

– Atsiprašau.

– Ne, tu dėl to nesigaili.

Šyptelėjau.

– Nesigailiu. – Kokia prasmė dalytis su žmogumi 100 procentų DNR, jei skubiu atveju negali paskambinti jam paplepėti? – Prisimeni, minėjau tokį tyrimų projektą? BLINK.

– Tą, kuriam tu vadovausi? Kurį vykdo NASA? Kuriam panaudosi savo nuostabias moksliukės smegenis ir sukursi įmantrų šalimą, kad astronautai kosmose geriau jaustųsi?

– Taip, panašiai. Pasirodo, projektui vadovausime dviese. Jį finansuoja Nacionalinis sveikatos institutas ir NASA. Užvėrė batus ginčas, kuri agentūra bus atsakinga, ir galiausiai buvo nuspręsta paskirti du vadovus.

Akipločio pakraštyje šmėstelėjo kažin kas oranžinis – ant virtuvės palangės užšoko Finis. Įsileidau jį ir paglosčiau galvą, o jis meiliai sukniaukė ir palaižė man ranką.

– Prisimeni Levį Vordą?

– Ar tai tas vyrukas, su kuriuos susitikinėjau? Tas, kuris vėliau bandė mane surasti, nes susirgo gonorėja?

– Hm? Ne. Su juo susipažinau doktorantūroje. – Atsidariau spintutę, kur laikiau „Whiskas“. – Per doktorantūrą jis dirbo mano inžinerijos laboratorijoje. Kai ten atsidūriau, jis jau buvo penktakursis...

– Tu apie tą Vordą?

– Taip, apie tą patį!

– Prisimenu! Regis, jis buvo labai... karštas. Toks aukštas. Ir sportiškas.

Užgniaužusi šypseną pribėriau Finiui į dubenėlį ėdalo.

– Nė nežinau, kaip jaučiuosi dėl to, kad apie mano doktorantūros laikų priešą prisimeni tik tai, jog jis yra metro devyniasdešimties ūgio.

Daktarės Marie Curie seserys, garsi gydytoja Bronisława Dłuska ir edukologė aktyvistė Helena Szalayowa, tikrai būtų ne tai prisiminusios. Jos toli gražu ne tokios palaidūnės, kaip Reikė.

– Ir jo figūrą. Turėtum didžiuliotis, kad mano atmintis kaip dramblio.

– Didžiuojuosi. Taigi NASA pranešė, kas kartu su mani mi vadovaus projektui. Ir tai bus...

– Nieku gyvu. – Reikė turbūt atsisėdo lovoje. Balsas staiga tapo skardus kaip varpelis. – *Nieku gyvu.*

– O taip. – Klausydamasi maniakiškai linksmo sesers kikenimo išmečiau tuščią maišelį. – Žinai, galėtum bent jau apsimesti, kad tau nejuokinga.

– Aha, galėčiau. Bet ar verta?

– Tikrai ne.

– Ar verkei sužinojusi?

– Ne.

– Ar galva trankei į stalą?

– Ne.

– Nemeluok. Ar ant kaktos iššokęs gumbas?

– ...gal toks nedidukas.

– O, Bi. Ačiū, kad pažadinai ir pasidalijai šia nepaprastą naujiena. Ar tik ne tas šmikis Vordas tau sakė, kad esi keistuolė?

Jis to nesakė, bent jau tokio žodžio nepavartojo, bet aš taip užsikvatojau, kad Finis apstulbęs dėbelėjo į mane.

– Negaliu patikėti, kad *tai* prisimeni.

– Prisimenu, nes man tai labai nepatiko. Iš tikro tu karšta mergina.

– Sakai tik todėl, kad mudvi vienodos.

– A, nė nepastebėjau.

Beje, tai ne visai tiesa. Taip, mudvi su Reike žemo ūgio ir lieknos. Simetriško veido, mėlynų akių ir tiesių tamsių plaukų. Bet tėvų apgaudinėjimo etapas jau seniai buvo pasibaigęs ir dabar, kai mums dvidešimt aštuoneri, bet kas lengvai mus atskirtų. Pastarąjį dešimtmetį mano plaukai buvo įvairių pastelinių atspalvių, be to, mėgau įsagus įvairiose kūno vietose ir tatuiruotes. Klajoklė, meniškos prigimties ir laisvos dvasios

Reikė niekada nebandė savęs išreikšti tokiu būdu. Taigi aš, nuoboda mokslininkė, turėjau perimti estafetę.

– Taigi tai jis? Tas pats, kuris netiesiogiai įžaidė mane?

– Aha. Levis Vordas. Vienintelis ir nepakartojamas.

Pripyliau Finiui į dubenėlį vandens. Na, ne visai taip buvo. Levis tiesiogiai niekada manęs neįžaidė. Tik savo elgesiu skaudino...

Doktorantūros antrą semestrą turėjau sakyti savo pirmąjį mokslinį pranešimą ir šio darbo ėmiausi labai atsakingai. Viską išmokau atmintinai, šešis kartus perdariau skaidres ir ilgai kankinausi, rinkdamasi aprangą. Galiausiai pasipuošiau gražiau nei paprastai, ir Anė, mano geriausia draugė doktorantūroje, sumanė išpešti iš Levio man komplimentą. Ji tai darė iš geros širdies, bet viskas baigėsi blogai.

„Argi ne puikiai šiandien atrodo Bi?“

Ko gero, tai buvo vienintelė pokalbio tema, kurią jai pavyko sugalvoti. Anė nuolat taukšdavo apie tai, koks jis žavus, koks paslaptingas savo tamsiais plaukais, plačiais pečiais ir įdomiu, neįprastų bruožų veidu; kaip ji norėtų, kad jis nebūtų toks santūrus ir pakviestų ją į pasimatymą. Tačiau Levis jos klausimą nuleido negirdomis. Žaliomis skvarbiomis akimis įdėmiai pasižiūrėjo į mane. Nužvelgė nuo galvos iki kojų. O tada pasakė...

Nieko. Ničnieko.

Mano buvęs sužadėtinis Timas vėliau pasakojo, kad jo veide atspindėjo siaubas. Galop Levis nerangiai linktelėjo ir, neištaręs jokio komplimento – netgi banalaus ir nenuoširdaus, – išėjo iš laboratorijos. Doktorantų grupė, tas apkaltų liūnas, pasistengė, ir istorija ėmė gyventi savo gyvenimą. Studentai pasakodavo, kad jis apsivėmė man ant suknelės; kad

atsiklaupęs ant kelių maldavo mane užsimauti ant galvos popierinį maišelį; kad mėgindamas išvalyti smegenis po patirto sukrėtimo išgėrė baliklio ir patyrė neatitaisomą neurologinę žalą. Stengiausi per rimtai nežiūrėti į save ir tik pasijuokdavau iš tokių šnekų, bet apkaltos nesiliovė ir galų gale ėmiau nerimauti, kad iš tiesų esu atgrasi.

Tačiau Levio dėl to nekaltinau. Nejutau apmaudo dėl to, kad jis nepasidavė spaudimui ir neapsimetė, jog aš jam atrodau graži. Ar bent jau... ne bjauri. Jis buvo toks vyriškas, nepašaus į kitus jaunuolius aplinkui. Rimtas, drausmingas, mąslokas. Protingas ir gabus. Tikras lyderis, kad ir ką tai reikštų. Mergina su kabe nosies pertvaroje ir mėlynais plaukais negalėjo atitikti jo grožio idealo, ir aš dėl to nepykau.

Bet vėliau mūsų keliai dar ne kartą susikirto ir tuomet jis ėmė mane siutinti. Kai kalbėdavomės, net nepažvelgdavo man į akis, o kai ateidavo mano eilė žurnalų klube pristatyti straipsnį, jis niekada neateidavo. Be abejo, turėjau teisę pykti, kad, man priėjus prie kokios nors grupelės, Levis iškart pasitraukdavo, arba man įžengus į laboratoriją nė nesiteikdavo pasisveikinti, tarsi būčiau tuščia vieta. Ir tikrai pagrįstai įsiutau dėl to, kad, man susižadėjus su Timu, Levis pasivedė jį į šalį ir pasakė, jog jis galėjo gauti kur kas geresnę už mane. Ei, kas gi taip elgiasi?

Bet labiausiai turėjau teisę pykti dėl to, kad jis aiškiai parodė laiką mane vidutiniška mokslininke. Į visa kita lengvai galėjau numoti ranka, tik ne į tai, kad jis negerbė mano darbo... Dėl to amžinai galąsiu karo kirvį.

Tikriausiai, galąsiu tol, kol suvarysiu jam į slėpsnas.

Vieną balandžio antradienį doktorantūros vadovės kabinete Levis tapo mano mirtinu priešu. Samanta Li buvo – ir tebėra – neurovizualizacijos asė. Jei yra koks nors būdas

patyrinėti gyvo žmogaus smegenis neperskėlus kaukolės, tai Samanta jį atrado arba tobulai išmoko taikyti. Jos tyrimai buvo įstabūs, dosniai finansuojami, tarpdisciplininiai. Todėl ji vadovavo įvairių pakraipų studentams: kognityvinės neurologijos specialistams, tokiems kaip aš, tyrinėjantiems neurologinį elgesio pagrindą, taip pat kompiuterininkams, biologams, psichologams ir inžinieriams.

Sausakimšoje Samantos laboratorijoje Levis išsiskyrė iš kitų. Jis buvo nuovokus, gebėjo tvarkytis su sunkumais, ir Samantai tai patiko. Jie abu galėjo neurovizualizaciją pakelti į kitą lygmenį. Pirmaisiais metais Levis sukūrė nešiojamą infraraudonųjų spindulių spektroskopą, kurį jau dešimtis metų bandė pagaminti mokslų daktarai. Trečiaisiais metais jis iš esmės pakeitė laboratorijos duomenų analizės perdavimo sistemą. Ketvirtaisiais – paskelbė straipsnį „Science“. O penktaisiais, kai jau ir aš dirbau laboratorijoje, Samanta mus abu pasikvietė į kabinetą.

– Yra vienas nuostabus projektas, kurio norėčiau imtis, – kaip visada užsidegusi pradėjo ji. – Jei pavyktų jį įgyvendinti, mūsų srityje labai daug kas pasikeistų. Todėl man reikia, kad bendradarbiautų mano geriausia neurologė ir geriausias inžinierius.

Buvo vėjuota pavasario pavakarė. Gerai prisimenu tą dieną, nes ryte Timas vidury laboratorijos priklaupė ant kelio ir pasipiršo. Pernelyg teatrališkai, ir man tai ne itin patiko, bet neketinau skųstis – juk atsirado vyras, norintis visą gyvenimą būti šalia manęs. Taigi pažvelgiau jam į akis, nurijau ašaras ir sutikau.

Po kelių valandų stipriai gniauždama kumščius pajutau, kaip sužadėtuvių žiedas skaudžiai rėžiasi į pirštą.